

Datum
2024-08-29

Diariernr
2024/2069
Er referens
LI2024/01199

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.smf@regeringskansliet.se

Yttrande avseende betänkandet En hållbar bioekonomistrategi - för ett välmående fossilfritt samhälle (SOU 2023:84) samt delbetänkandet Förnybart i tanken - Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi (SOU 2023:15)

Skogsstyrelsen har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen uppnås. Skogsstyrelsen ska också verka för att de svenska miljömålen nås. Skogsstyrelsens synpunkter på rubricerade betänkanden utgår från detta ansvar.

För att långsiktigt säkerställa produktionen av biomassa och andra ekosystemtjänster från skogen är det, i enlighet med nationella och internationella mål, mycket viktigt att begränsa klimatförändringarna liksom att bevara och utveckla den biologiska mångfalden och resilienta ekosystem.

Skogsstyrelsen är positiv till den föreslagna visionen om att bioekonomistrategin ska bidra till ett välmående fossilfritt samhälle, genom en hållbar bioekonomi samt det övergripande målet att Sverige år 2040 har en mer resurseffektiv, motståndskraftig och konkurrenskraftig bioekonomi i hela landet.

Skogsstyrelsen vill särskilt betona vikten av att bioekonomistrategin är inriktad mot högre förädlingsvärden och ökad substitutionsnytta. Skogsstyrelsen anser även att valet av fokusområden och hur dessa förhåller sig till varandra är relevanta. Det är angeläget med fortsatta satsningar på forskning och innovation för en utvecklad kunskapsbas och långsiktigt hållbar omställning.

I direktivet till utredningen framgår att ”bioekonomin förstärker och växelverkar med den cirkulära ekonomin genom förnybar produktion och resurseffektiv användning av organiska restströmmar från skogsbruk, jordbruk, fiskerinäringarna, livsmedelskedjan samt från organiskt processavfall”. Det är viktigt att potentialen i denna växelverkan och synergierna mellan den cirkulära ekonomin och bioekonomin tas tillvara och att de inte hamnar i olika spår.

Utredningen framhåller att grunden för en hållbar bioekonomi ”förutsätter en långsiktigt hållbar och internationellt konkurrenskraftig biomassaproduktion

från skogsbruk, jordbruk, samt fiskerinärings- och vattenbruk". Vidare påtalar utredningen att respektive politikområde och andra strategier, som exempelvis det nationella skogsprogrammet, ska hantera och säkerställa att primärproduktionen av biomassa är långsiktigt hållbar. Detta är ett viktigt förtydligande och bioekonomin kan inte ses som hållbar om inte produktionen och uttaget av biomassa är hållbart. För att det nationella skogsprogrammet ska fungera som ett betydelsefullt verktyg i detta och andra avseenden behöver det nationella ägarskapet, koordineringen och drivet bli starkare från regeringen¹. I detta ingår också att berörda myndigheter behöver få tydligare uppdrag och resurser.

I handlingsplanen för EU:s uppdaterade bioekonomistategi är ett av de prioriterade områdena att förstå de ekologiska gränserna för bioekonomin². Det är en viktig fråga även i en svensk kontext och behöver beaktas inom berörda politikområden och strategier. Det är därför bra att utredningen framhåller att en nationell bioekonomistategi inte kan bortse från hur biomassaproduktionen sker och att det därför behövs en formaliserad samverkan mellan befintliga nationella strategier och program som berör bioekonomin.

Förnybart i tanken - delbetänkande

Skogsstyrelsen instämmer i att flytande biodrivmedel kommer att behövas i omställningen av fordonsflottan vad gäller såväl biltrafik som flyg och sjöfart. Skogsstyrelsen vill betona vikten av att samtidigt öka tempot i elektrifieringen av fordonsflottan.

Skogsstyrelsen är positiv till utredningens förslag till vision om att produktionen av biodrivmedel ska motsvara behovet. Målet till 2035 föreslås vara att det produceras minst 20 TWh förnybara flytande drivmedel och mellanprodukter i Sverige från ny teknik per år. Skogsstyrelsen instämmer i att det är möjligt att uppnå målet med inhemsk råvara i enlighet med utredningens konsekvensanalys.

Skogsstyrelsen tillstyrker förslaget till nytt styrmedel för att öka produktionen av flytande förnybara drivmedel och mellanprodukter.

I detta ärende har generaldirektören Herman Sundqvist beslutat och hållbarhetsstrategen Jimmy Lundblad varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också biträdande avdelningschefen Johan Eriksson, biträdande enhetschefen Stefan Karlsson och nationella samordnaren Vanja Strand deltagit.

Herman Sundqvist

Jimmy Lundblad

¹ Från Redovisning av nationellt skogsprogram budgetåret 2023 (dnr 2023/894)

² Se Bioeconomy: the European way to use our natural resources Action plan 2018, priority 3